

Sota els gegants adormits

GLAÇ A LES VALLS DE BENASC

Els prodigis naturals que constitueixen les valls de Benasc no només acullen algunes de les màximes altituds pirinenques; també ofereixen, entre moltes altres coses, interessants cascades i torrents glaçats. Potser no sigui la millor regió de la serralada per a la pràctica de l'escalada en gel, ja que, tret d'Aigualluts i Perramó, la resta de cascades són més aviat petites. Tanmateix, la zona té una varietat de possibilitats i un atractiu paisatgístic indubtable.

Gel blavós i abundant a la fantàstica cascada de Perramó. Foto: Pako Sánchez

Quan la tardor decideix la fi de l'estiu, el fred, de mica en mica, retroba la seva llar a les muntanyes més altes i va baixant, gradualment, cap a les valls i fondalades. Lluny resten els dies de sol feridor, que fins i tot semblen voler fondre el gel fòssil de les glaceres. Els dies s'escurcen i les ombres s'allarguen. Al final d'octubre la neu, que ja ha caigut als cims més alts, s'endureix i es nega a marxar fins ben entrada la primavera.

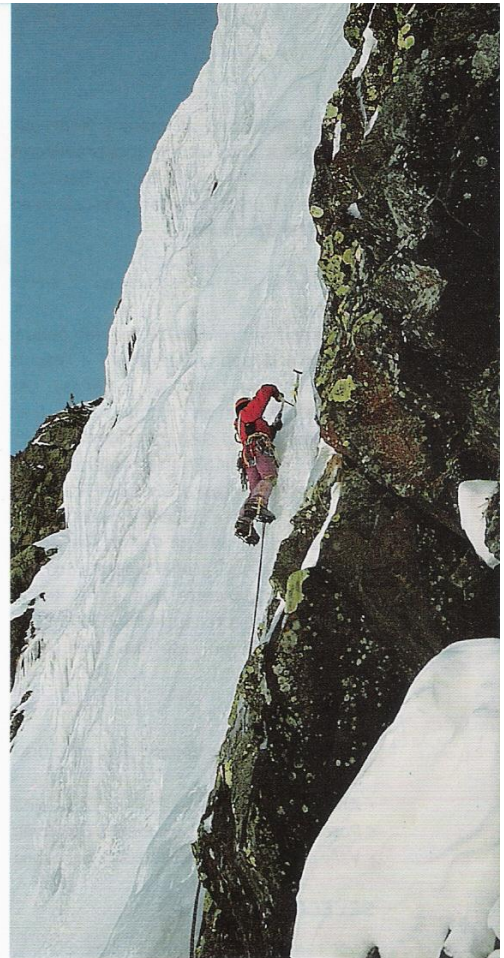
A pleret els boscos canvien de color i perden les fulles. A la muntanya, cada canvi de temps porta una mica més de neu. Pam a pam, la soledat blanca guanya el terreny perdut durant el temps de bonança i retorna a les altes muntanyes una solitud que evoca una altra època. De sobte un dia, després d'un llarg cicle de fred i mal temps, la vall esdevé un paisatge de postal nadalenca. La neu hi és la protagonista indiscutible. La silent dama blanca ha folrat tots els racons. Som al principi de l'estació freda i els gegants de la serralada poden començar tranquils el seu son d'hivern. Ja pocs muntanyencs trepitjaran els cims de l'Aneto, Posets... Caldrà esperar que la neu s'acomodi i els primers esquiadors dibuixin les seves giragonses sobre la neu verge.

Mentrestant, la poca aigua que encara flueix pels torrents tendeix a deturar-se. Sembla com si els gegants adormits,

gelosos de la seva pau, volguessin oferir als escaladors una distracció alternativa. Així, prenen forma petits murs de gel potser perquè els homes, tan diminuts, hi juguin i es distreguin i, alhora, no tinguin l'anhel de trencar el son dels gegants.

Curiosament les valls de Benasc, malgrat estar envoltades de les muntanyes més altes dels Pirineus i tenir un clima hivernal molt fred, no s'han vist tan afavorides -pel que fa a la pràctica de l'escalada en gel- com altres regions veïnes situades a l'W (Bielsa) i a l'E (Boí). Amb tot, un bon grapat de petites cascades i torrents glaçats fan que, en conjunt, la zona mereixi més d'una visita. Però no tot són cascades petites: entre les que a continuació us proposem n'hi ha algunes que es poden comptar entre les millors cascades del vessant sud de la serralada.

Els salts de gel estan disseminats per tota la vall i molts d'ells es troben a poca altitud (prop de la ctra. Benasc-l'Hospital), la qual cosa exigeix un fred intens perquè es formin. Tot plegat fa que el calendari d'escalada solgui ser curt. Altres sectors, com ara Paderna, presenten un rosari de petites cascades: un bon lloc per picar gel a l'inici de la temporada (novembre). Més tard la neu, abundant en aquest vessant obac, acostuma a cobrir els ressals de gel, que ni tan sols arribaran a entreveure's. Per últim, hi ha una zona de gel tardà amb

La vertical cascada Mamporros para todos es troba a Aigualluts, al peu de l'Aneto.
Foto: Rafa Vadillo

Reproducció parcial del mapa Valle de Benasque (escala 1:30.000) de l'editorial Alpina.

moltes possibilitats al vessant N del pic Cerler. De fet, ja és un dels llocs predilectes de l'escola d'alta muntanya de Benasc a l'hora de fer pràctiques tant d'escalada en gel com de *dry-tooling*.

Condicions de les cascades i perill d'allaus

Per obtenir informació de les vies podem recórrer a la botiga Barrabés i a l'escola d'alta muntanya, ambdues a Benasc. Les cascades baixes es formen amb fred intens, per la qual cosa no presenten perill d'allaus, llevat d'alguna torrentera com la *Canal Seca* o la cascada de les *Trabades*. En tot cas, el millor gel, entre gener i març, el trobarem en altitud: Cerler, Perramó i Aigualluts. En els 2 primers indrets no hi ha perill d'allaus, mentre que en el tercer caldrà prendre precaucions, no tant pel risc de la zona com pel que fa a l'aproximació.

Cartografia

- *Benasque-Ball de Benás*. Esc. 1:40.000. Ed. Pirineo.
- *Aneto-Maladeta*. Esc. 1:25.000. Ed. Alpina.
- *Posets-Perdiguero*. Esc. 1:25.000. Ed. Alpina.
- *Valle de Benasque*. Esc. 1:30.000. Ed. Alpina.

SELECCIÓ DE VIES

CASCADA D'ARDONÉS. 60 m, màx. 80°

Cascada molt bonica, amagada i en bones condicions quasi tota la temporada. Es troba al costat de l'espectacular però perillosa (per la seva fragilitat) cascada *Bom*.

1a asc: L. Cedrián

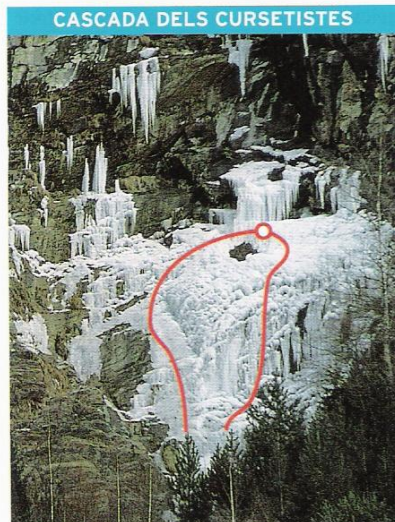
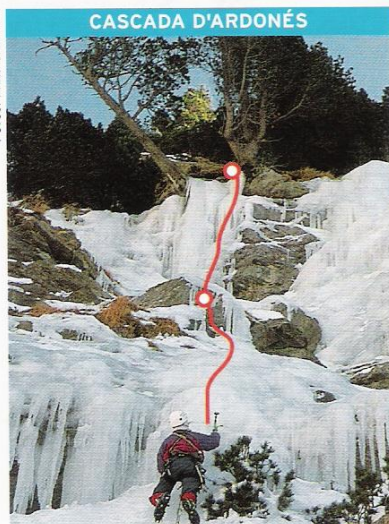
Orientació: N-NE

Altitud: 1.800 m

Accés: ctra. de l'Ampru: deixem el vehicle en un revolt tancat a pocs km un cop passada la caserna militar de Cerler. Del revolt neix una pista que du a una cabana propera. La cascada està en un circ que s'endevina durant l'aproximació (20 min).

Descens: ràpel

FOTOS: PAKO SÁNCHEZ

CASCADA DELS CURSETISTES. 30 m, II/3, màx. 65° (90° a la variant de la dreta)

Cascada assequible que necessita fred rigorós per formar-se. A la dreta es formen 2 cortines de gel d'uns 30 m, ja escalades, fràgils i perilloses.

1a asc: curset de l'EEAMB (desembre 1994).

Orientació: W

Altitud: 1.250 m

Accés: pujant per la ctra. de Cerler, només 100 m, la cascada ja és visible a l'esquerra. El cotxe s'ha de deixar a la desviació -a la carretera no es pot- i pujar per una torrentera evident (5 min).

Descens: ràpel des de l'immens pont de gel de la part superior o flanquejant a la dreta.

CASCADA DE LA RUDA

45 m, II/3 (màx. 80°)

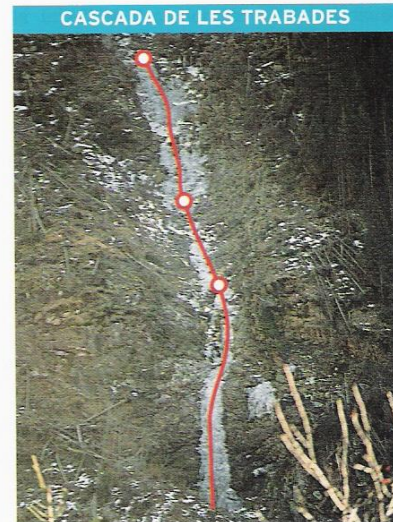
És molt difícil que es formi, car exigeix molt fred. Però si es forma, acostuma a tenir una amplada considerable i a ser molt fotogràfica.

1a asc: sense dades

Orientació: W

Altitud: 1.200 m

Accés: km 99,5 (a mà esquerra) de la

carretera que du a Remuñe. La cascada és perfectament visible des de la carretera (15-20 min).

Descens: caminant (a mà dreta).

CASCADA DE LES TRABADES

80 m, II/3 (màx. 75°)

Cal fred intens per a la formació d'aquesta cascada assequible i més llarga que les anteriors. L'aproximació i la part de sobre de la cascada presenten un paisatge desolat per les allaus (el 1996 n'hi va haver una de molt devastadora). Si els vessants superiors estan carregats de neu, convé no escalar-hi.

1a asc: Lluís Subirana i Pako Sánchez (desembre 1997)

Orientació: NW

Altitud: 1.500 m

Accés: situada a la ctra. Benasc-Remuñe, és visible des del km 104,5. Cal prendre la pista que va del pla de Senarta al pont de Cregüeña (15 min des de la pista).

Descens: ràpels en arbres per la mateixa cascada.

CASCADA DE PERRAMÓ

110 m, II/4 (màx. 85°)

Cascada de gel blau i esponjós que integra una excursió llarga, una escalada distreta i un descens tranquil i reparador. Triga a formar-se per la gran quantitat d'aigua que hi baixa, però, un cop constituïda, es manté molt bé tot l'hivern. Els oberturistes van divulgar-la amb el nom *Blue evil*, avui en desús.

1a asc: A.G. Bou i Vicenç (abril 1983).

Orientació: N

Altitud: 2.100 m

Accés: sortim del pàrquing de l'inici de la vall d'Estós i pugem per la pista que hi ha al fons de la vall fins a la desviació (indicada) de Batisielles, des d'on pugem fent ziga-zagues pel bosc. Prop de l'estanyet de Batisielles el relleu se suavitzava i travessem uns plans nevats des d'on veurem la cascada. Cal seguir pel costat del riu, en meandres, i passar pel costat de l'estany d'Escarpinosa. Prosseguint al S arribarem al peu de la cascada (3 h).

Descens: es pot baixar a peu fent un llarg flanqueig pel marge esquerre (en sentit ascendent), però és més còmode rapelar

Les cortines fràgils del mur dret de la cascada *dels Cursetistes*, a prop del poble de Benasc. Foto: Pako Sánchez

per la cascada (els ràpels solen estar instal·lats en un arbre, *avalakovs* i espits).

freda (2-3 h des de l'hospital de Benasc).

Descens: rapelant pels pins de la paret de la dreta.

CASCADA MAMPORROS PARA TÓDOS

100 m, II/4+ (màx. 90°)

És una gran clàssica de Benasc, bella i ampla, que se sol formar entre gener i febrer. A la dreta hi ha una via més directa, *Chupones para todos*, amb un inici molt estètic de 90°.

1a asc: J.L. Sasot i Albert Ibáñez (12-1-89).

Orientació: S. Malgrat la seva orientació, es troba en una mena de circ que redueix l'horari d'exposició.

Altitud: 2.200 m

Accés: per la vall d'Aigualluts, sobre els replans del famós forat homònim. Hi ha una cabana on pernoctar, però és molt

CASCADA LUNA LLENA

75 m, II/4+ (màx. 85°)

Via estètica i encaixonada que sol formar-se i mantenir-se força temps entre gener i febrer. El seu 1r llarg és mantingut. Al costat hi ha la cascada *Resonancias*, més fàcil però potser més exposada al sol.

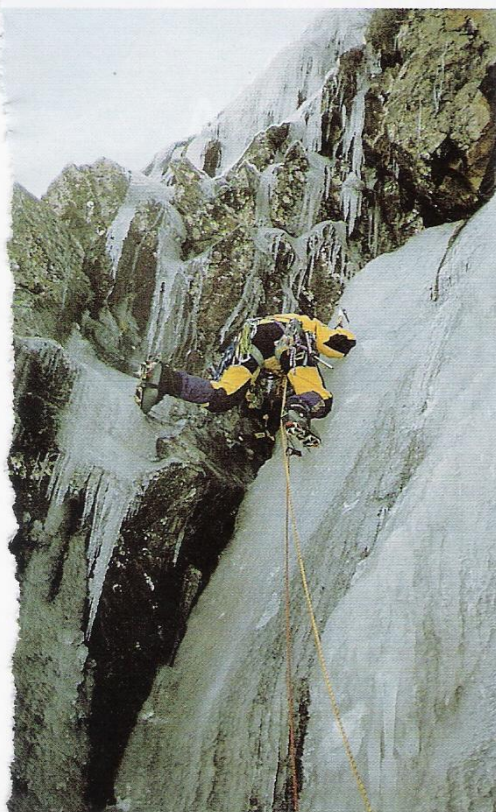
1a asc: Javier Lasala i Fernanda Soria (9-1-93)

Orientació: S

Altitud: 2.200 m

Accés: idèntic al de la *Mamporros para todos*, només una mica més a la dreta.

Descens: idèntic al de la *Mamporros*. V

Primera ascensió de la difícil via mixta *Midnight climber*, situada al vessant nord del pic Cerler. Foto: col·lecció Xavier Teixidó

ESPORTS
C/ Hipòlit Lázaro, 34
(08025) Barcelona
Tel. 93 219 14 16
LLUCH

**ALTA MUNTANYA
ESCALADA
EXCURSIONISME
ESQUÍ**

**QUI CONEIX
BÉ
ACONSELLA
BÉ**

Mapa de la zona amb punts de referència: Esparilla, Metro Joarriach, Plaça Joarriach, Plaça Lázaro, Trav. de Grècia.